

בארה של תורה

פשוט עיון ודרש בפרשת השבוע ופניני השקפה ומוסר / נכתב ונערך ב"ה ע"י הרב ראובן גולן

יו"ל ע"י מוסדות דרכי תורה רחובות, בתי מדרש להוראה ולרבנות וכוללים לאברכים מצויינים, רח"י ש"ש 12

כתובת המערכת:

רחובות- ההגנה 56/5

טל' - 055-2537170

דוא"ל להערות וקבלת

העלון מדי שבוע:

rg5740@gmail.com

גליון 701 אדר תשפ"א שנה טו'

העלון מוקדש לעילוי נשמת יצחק בן טאוס סלמי ז"ל ע"י בניו ובנותיו הי"ד

פרשת משפטים - שקלים

כך התפורר הקבר הסמוך וכל הטיט נשפך לבור שחפרו זה עתה, ולנגד עיניהם התגלו בקבר הסמוך תכריכי של המת הקבור שם. התכריכים היו חדשים כאילו נקבר המת עתה, והדבר הפליא את העובדים שידעו שקבר זה הוא מלפני למעלה מ-20 שנה! אחד מהם נגע בנפטר והבחין שגופו נשמר והתקיים כל השנים הללו ללא ששלטה בו רימה ותולעה, ויהי לפלא בעיניהם.

באותו לילה ראה הקברן בחלומו אשה זקנה שפניה זועמות. **"כיצד העזת לגעת בי?"** שאלה בכעס רב. האיש ניסה לענות שהדבר היה לתימה בעיניו שהתכריכים היו נראים כה חדשים ולכן ניסה לבדוק במה מדובר. אך הזקנה הרימה את קולה וגערה בו, **"דע לך שכל חי הקפדתי על הצניעות ומסרתי נפש על כך, ומעולם לא נגע בי אדם ואפילו באצבע קטנה, וכיצד העזת אותה לעשות כן ולחלל את כבודי?!"**, הלה לא הספיק להגיב, והיא המשיכה ואמרה לו, **"מכיון שעשית זאת אני תובעת אותך לדין תורה על מעשיך, מחר בבית דין של מעלה"**, וכך בזעם רב ובקפידה הסתלקה מהחלום.

האיש הקיץ מחלומו כשכולו נסער ולא ידע אם להאמין לדברי הזקנה או שחלומות שווא ידברו. בבוקר הוא סיפר את דבר החלום למשפחתו וחבריו, **ולאחר תפילת שחרית שבק חיים ונפטרו**. רבי סלמאן מוציף שהיה עד למעשה זה היה נוהג לפרו כדי להמחיש עד כמה הצניעות היא שמירה לאשה לא רק בחייה אלא גם לאחר מכן, וכזקנה זו שבזכות צניעותה המופלגת זכתה לכך שגופה התקיים ונשמר לאורך שנים ללא נזק ופגע.

ולא רק לאשה עצמה משמשת הצניעות לשמירה אלא גם לכלל ישראל, ומקרבת היא את הגאולה. וכפי שכתב **הקב הישר** (פפ"ב), שכשם שנגאלו אבותינו ממצרים בזכות נשים צדקניות, כך גם **הגאולה הקרובה תהיה בזכות הנשים הצדיקות שעומדות נגד הזרם וסחף הרחוב, ואינם יוצאות כצאת העבדים והשפחות, ושומרות על הצניעות כראוי לבתו של מלך.**

התופרת אמרה לאשה הזועמת "את

הסנטימטר הנוסף השארתי בשביל בתך!"

ד. ואם בנושא הצניעות עסקינן, הרי שכשמדובר באשה נשואה ואמא לילדים אחריותה כפולה ומכופלת, וחובתה בשמירה על הצניעות גדולה עוד יותר, כפי שנלמד מהסיפור הבא.

מעשה באשה שביקשה לקצר את החצאית שלה עד לגבול האורך המותר. היא פנתה לתופרת, מסרה לה את החצאית, וסימנה לה את האורך המדוייק שאותו היא רוצה. לאחר מספר ימים היא באה לקחת את החצאית, ולפתע הבחינה שהתופרת השאירה ס"מ אחד מעבר לאורך שסיכמה איתה, ובראותה זאת הקפידה על כך מאד.

יהיו כאלה שיאמרו "ס"מ אחד פחות או יותר, מה זה משנה?", ומדוע הקפידה האשה כל כך. אך החזון איש כבר אמר שהיצר הרע תופס את הנשים ומעמיד אותן בנסיון בדיוק בסנטימטרים הללו, שאולי במציאות נראים כקטנים ופעוטים, אך מבחינת שמים, עליהם עומד עולם ומלואו לטוב או למוטב חלילה. הוא אף הוסיף ואמר, **שתוספת צניעות של סנטימטר, ואפילו סנטימטר אחד, בשרוול או חצאית של בת ישראל, היא תוספת שמירה של חומה רוחנית בת אלפי קילומטרים לעם ישראל.**

פרק שירה ותהילים, הפרשות חלה וסעודות אמנים, אך החצאית נשאר צרה וקצרה

"וכי ימכור איש את בתו לאמה, לא תצא כצאת העבדים" (כא, ז)

במפרשי המקרא מצאנו דרשות שונות בביאור הפסוק "לא תצא כצאת העבדים", אך אין מקרא יוצא מידי פשוטו, וכפי שביאר החזקוני, "לא תצא כצאת העבדים- לפי פשוטו לימדה תורה דרך ארץ **שלא תהא יצאנית** כמו העבד שרבו משגרו בשליחותו ביום ובלילה בעיר וחוץ לעיר, וכל זה גנאי לאשה, ואין לה אלא שעבוד בית, **כי כל כבודה בת מלך פנימה**". [וכן פירשו בהדר זקנים **לבעלי התוס'**, "לא תצא כצאת העבדים, הפשט שאינו יכול להכריחה לעשות מלאכה בחוץ כמו שתעבדים יוצאים בחוץ לשאוב מים או לטחון, כי אם בבית, כי כל כבודה בת מלך פנימה"].

כי אף שקנאה האדון לאַמָּה, אין לו להתעלם מכך שאין היא סתם בת אלא בת ישראל, בתו של השי"ת, וככזו הצניעות היא חלק מהותי מהליכותיה. וכשם שאינו יכול לצוות על העבד לפגוע ולהרע לעצמו, שזהו דבר הנוגד את השכל, כך אין ביכולתו לצוות על האמה לעסוק במלאכות שמחוץ לבית, שיציאה זו היא פגיעה וזילות בכבוד בת ישראל ש"כ כל כבודה בת מלך פנימה".

ב. ומון הרב שטיינמן זצוק"ל היה רגיל לצטט את דברי הגאון מוילנא, שעיקר התביעה בשמים אצל הגברים היא על לימוד תורה, ואצל הנשים היא על צניעות. ולכן ליצר הרע לא איכפת ולא מפריע שאשה תעסוק במצוות ובחסדים, ותקרא תהילים או פרק שירה כל היום, והעיקר שלא תהיה צנועה. ולכן צניעות האשה היהודיה היא כחיצי מות בעיני השטן, והוא עושה ככל יכולתו כדי שנסות ישראל יחלשו בשמירה על צניעותן.

צריכה כל בת ישראל לדעת שצניעות היא לא עול או מטלה. **צניעות היא לא "תקנון"**. ואף כי בודאי יש צורך בתקנון מסודר ובהלכות מוגדרות וברורות כדי לדעת מה אסור ומה מותר, והיכן ראוי ורצוי להחמיר. אך אם הדגש הוא רק על המסגרת ועל התקנון, הרי שברגע שבת מסיימת את המסגרת הלימודית והתקנון כבר אינו מחייב, היא משתנה לבלי היכר, כפי שהמציאות מלמדת לצערנו... והדבר נובע מכך שכל ענין הצניעות נתפס אצלה מקטנות כאיזה תקנון מגביל וכובל. ולכן יחד עם הלכות הצניעות יש להדגיש ולחדד תדיר עד כמה הצניעות על כל פרטיה ודקדוקיה היא זכות גדולה ונכס עצום שהעניק ה' במתנה לבנות ישראל, ועד כמה הצניעות והאצילות היא היופי והחן האמיתי.

הנפטרת באה בחלום לקברן ותבעה אותו לדין

תורה בבית דין של מעלה

ג. הסיפור המדהים הבא שסיפר הגאון רבי בן ציון מוצפי שליט"א בשם אביו המקובל האלקי רבי סלמאן מוצפי זצ"ל, ממחיש היטב עד כמה גדולה מעלתה של אשה השומרת במסירות על צניעותה.

היה זה בימי הבן איש חי זיע"א. באותם ימים היה נהוג בבבל לשפץ בכל שנה מחדש את המצבות שעל גבי הקברים, משום שהאדמה שם חולית ורכה והמצבות היו מתפוררות מחמת הגשמים. פעם אחת כשעסקו החברא קדישא בחפירת קבר למת, ירד גשם זלעפות ועקב

יקותיאל בן מוזל דוידוב ז"ל
חיים בן יהודה חובשי ז"ל
חנה בת רחל בן חמו ע"ה
חכם אברהם בן מוזל הכהן ז"ל

יוסף בן סעידה שאול ז"ל
יונה בת לולו אברהם ע"ה
מרים בת רגינה גרון ע"ה
מאיר בן חנמנאן קישכאנס ז"ל

אביתר בן יהודית מרחבי ז"ל
סעיד בן סאלם אהרוני ז"ל
ימימה בת מרים גרסי ע"ה
ר' שמעון בן יחיא ולולוה מעברי ז"ל

ר' בנימין בן סלחה ז"ל + סרה בת רחמה ע"ה
ר' שלמה בן טאוס ז"ל + נאיה בת תאגיה ע"ה
אהרן בן יחיא ז"ל + רחל בת סאלחה ע"ה
יחיא בן טלאת ז"ל

מעשה שהיה בכלה יתומה שבאה בברית האירוסין, והחליטה לנסוע לקבר רבי מאיר בעל הנס בטבריה, כדי להודות לה' על החסדים שעשה עמה. היא נסעה במונית שירות, ובספסל האחורי ישבו כמה בחורים שאינם שומרי מצוות וניבלו את פיהם בצורה חמורה. הכלה ששמעה את הדברים, והיתה מקפידה מאד על צניעות וקדושה, ביקשה מהנהג להוריד אותה בו במקום. הנהג אמר לה "לפחות תמתני עד שנגיע למקום ישוב ושם אוריד אותך", אך היא לא הסכימה, וירדה מהמונית.

והנה, כשהגיעה המונית לטבריה, פגשה אחת מהנוסעות את הכלה, כשהיא כבר מהלכת ברחובות העיר, ושאלה אותה מיד "כיצד קרה שירדת באמצע הדרך ועוד הגעת לפנינו".

הכלה השיבה לה, "ברגע שירדתי מהמונית, עצר לידי רכב, ובו היתה מלבד הנהג, אשה זקנה, ששאלה אותי האם אני מכירה את הדרך ל...קבר רבי מאיר בעל הנס. כמוכן שהשבתי בחיוב, ואמרתי שגם אני נוסעת לשם. וכך עליתי לרכב, והנהג נסע במהירות לטבריה".

"בדרך סיפרה לי הזקנה, שלרגל נס שהתרחש למשפחתם, הם נוסעים מדי שנה לציון, והבן הצעיר שלה שמכיר את הדרך, נוסע איתה ומכוון את הנהג. אך בשנה זו הבן לא הרגיש טוב, והנהג לא מכיר את הדרך, ולכן עצרו כדי לשאול כיצד מגיעים".

"אז הנה כבר רואים שלא הפסדתי מאומה מכך שירדתי מהמונית" אמרה הכלה. אבל הוסיפה שהסיפור לא נגמר בכך.

הזקנה ציינה בפניה, שמלבד התפילה בציון, הם עושים דבר מצוה נוסף, ומחפשים מדי שנה כלה יתומה העומדת להינשא, ומממנים לה את כל הוצאות החתונה, **הכל כולל הכל**.

"היא שאלה אותי האם אני מכירה כלה יתומה שזקוקה לסיוע ועזרה. ואז הצגתי את עצמי בפניה, והיא העניקה לי מיד סכום שמספיק לכל הוצאות החתונה ואף מעבר לכך. וכל זה בזכות שלא יתרתני והתעקשתי לשמור על קדושה וצניעות, ושלא יכנסו לאוזניי דיבורים שאינם ראויים" (על פי "קול ברמה" מאת הרב צורן, שבת תשע"ח גליון 321).

יש במעשה זה מסר רב. כי לפעמים מחמת נוחות או שיקול של ממון ורווח, אנו מרשים לעצמנו להקל בדברים שאינם תואמים במלואם לרוח ישראל סבא ולהליכות בית יעקב. זה יכול להתבטא בביגוד, בהתנהגות, בחיבור לאנשים שונים ומשונים, בשימוש באייפון הטמא הפרוץ והמחליא, או במקומות עבודה ובילוי שאין דעת חכמים נוחה מהם. צריך לדעת ולזכור שמצניעות וקדושה לא מפסידים. כשאנו עושים את רצון ה' גם כשזה קשה ולא נוח, או אולי דורש מאיתנו קצת מאמץ, הרי שלא רק שאיננו מפסידים מכך, אלא להיפך, אנו מרוויחים ובגדול. כי המאמץ, הוויתור והקושי לא נעלמים מעיניו ית', והוא בודאי שמח וגאה בנו, ויעניק לנו הצלחה ונחת בעין יפה וביד רחבה.

יהיה איך שיהיה, האשה התרעמה והתלוננה בפני התופרת על שלא עשתה את מלאכתה כראוי כפי שנתבקשה. והתופרת שהיתה צדיקה ויראת שמים השיבה לה, **"את הס"מ הנוסף השארתי בשביל בתך!"**

האשה לא הבינה מה הקשר בין החצאית לבתה. והתופרת הסבירה לה, "הלא תביני, את היום רוצה לקצר את החצאית עד לאורך הגבולי המותר. אך אל תשכחי שיש ירידת הדורות, ובתך גם היא תבקש ביום מן הימים לקצר עוד יותר את בגדיה. כי בעיניה את מהדור הקודם, ואם את היית הולכת עם חצאית באורך מסויים, הרי שלה, שהיא מהדור החדש, מותר ללכת עם חצאית קצרה עוד יותר. **והסנטימטר שהיא תקצר יהיה כבר בתחום האסור**. ולכן אם את תשמרי על הגדר, ותעשי קצת יותר ממה שצריך, הרי שבכך תשמרי גם על בתך שתלך אף היא בצניעות".

דברי התופרת החכמה נכונים ואמיתיים מאין כמותם. כי על ההורים לזכור שתמיד תמיד ישנה ותהיה ירידת הדורות, **וככל שהם ירדו, ילדיהם ירדו עוד יותר**. לצערנו לא חסרים בדורנו מכשולים ופרצות, ופעמים שהיצר גובר על האדם והוא מרשה לעצמו להקל ראש בהלכות ובהליכות, ובפרט בעניינים הנוגעים לקדושה וצניעות. בין אם זה ביגוד שאינו הולם, או שימוש מסוכן באמצעים טכנולוגיים שאינם ראויים, וכן שאר מרעין בישין מביט מדרשו של היצר הרע. **והוא שוכח שילדיו רואים את הכל, ועתידים לחקות אותו ואף להקל יותר ממנו!**

הבת שלך לעולם לא תהיה מחמירה יותר ממך! בעיניה את צדיקה, ואם לך האמא היה מותר, הרי שלה מותר עוד יותר, ועל הנכדה כבר אין מה לדבר. כל שמירה, כל גדר, כל זהירות ומסירות שאת עושה היום בענייני צניעות וקדושה, שומרת לא רק על עצמך אלא גם על היוצאים ממך. וככל שתישארי גבוה יותר, כך ירידתם תהיה מעטה ופחותה יותר. הורים יקרים, זכרו תמיד! האחריות מחייבת! יש לכם אחריות על הדורות הבאים, וכל סטיה קלה וחולשה רוחנית שתחול אצלכם, תחלחל ותתרחב עוד יותר בהמשך. **הבה נשמור היום על העתיד של מחר.**

הכלה ירדה מהמונית לטבריה באמצע הדרך

ה. ולפעמים היצר הרע גורם לאדם להרגיש שבגלל ההקפדה על צניעות וקדושה הוא מפסיד, ושאלם היה "מעגל פינות" היה מרוויח כל מיני דברים, שהיו חוסכים לו זמן וכסף. וזו טעות, כי ממצוה לא מפסידים, ולא יתכן שהמצוה תסב נזק והפסד לאדם. אדרבה, ההיפך הוא הנכון, השמירה וההקפדה על גינוני הצניעות והאצילות הם שיניבו לאדם רווחים רוחניים רבים, ואף רווחים גשמיים.

זמני התפילות ב"דרכי תורה"

שבת קדש פרשת משפטים שקלים

מנחה גדולה - 12:10

מנחה ערב שבת (קרבת) - 17:00

הדלקת נרות - 17:05

שחרית מנין נץ (קרבת) - 5:30

שחרית מנין מרכזי (קרבת) - 8:15

מנחה מנין א' (קרבת) - 13:30

תהלים לבנות - 14:30

תהלים לבנים - 15:15

הלכה - 14:00

גמרא ופרשת השבוע - 15:00

מנחה מנין ב' (קרבת) - 16:00

דרשת "רעוא דרעוין" - 17:50

צאת השבת - 17:57

ערבית מוצ"ש - 18:10

ימות החול

שחרית (קרבת) - א. מנין נץ. ב. 8:15.

מנחה (קרבת) - א. 13:00. ב. 17:00.

ערבית - 17:30.

זכה במטר לברכה במגדל אור של תורה וחסד!

בניית קומת בית הכנסת שע"י מוסדות "דרכי תורה" בעיצומה. תרומת מטר מזכה בהנצחה במבואה מפוארת להיכל בית הכנסת ובית המדרש שע"י "דרכי תורה".
לפרטים: 054-2637798 או 08-9452903 ניתן לתרום בנדירים פלוס.

"עץ חיים היא למחזיקים בה ותומכיה מאושר"

פרנס השנה: ידידנו היקר ר' אברהם בן לונה טובול הי"ו לע"נ רחמים בן זוהרה ז"ל. פרנסי השבוע: ר' מישל בן אעזם ישעיהו הי"ו לרפואה שלימה לאמו מרת אעזם בת שרה ישעיהו תחי'.

ר' שאול בן רחמה חתון הררי הי"ו לע"נ עזרא בן פלורנס ז"ל, שאול בן בוליסה ז"ל, פלורנס בת שרה ע"ה, אברהם שלום בן רחמה חתון ז"ל, בת שבע בת רחל ע"ה.

יזכו לרוב נחת והצלחה מיוצאי חלציהם, ובבריאות איתנה ופרנסה טובה, ויבורכו הם ובני ביתם בכל הברכות הכתובות בתורה.

משה בן סוליקה ז"ל ע"י מנור
אסתר בת מרסדס טובול ע"ה
זיהרה שרה בת שלום סולימאן ע"ה